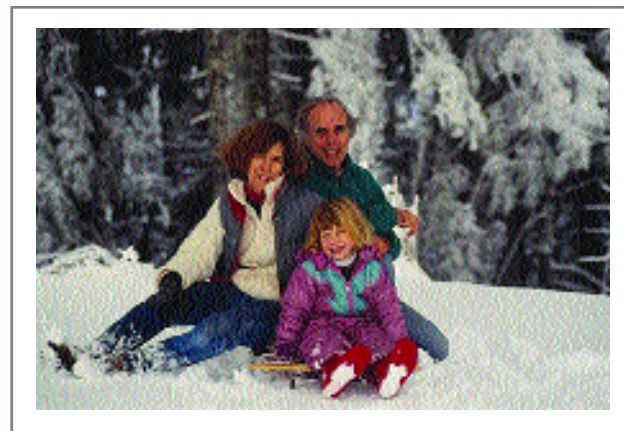
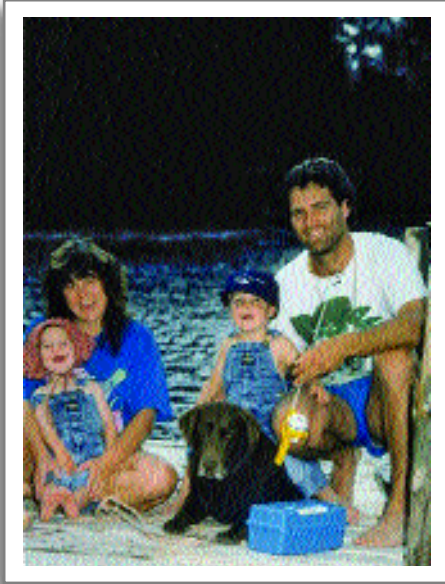


«Σχέσεις στοργής»



Η οικογένεια στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα για τον γάμο και τον ρόλο της οικογένειας, στην Ελλάδα οι νέοι τα τελευταία χρόνια παντρεύονται σε μεγαλύτερη ηλικία, αλλά όχι με τόσο μεγάλη καθυστέρηση όσο οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι (οι άνδρες σε ηλικία 30,3 ετών και οι γυναίκες σε ηλικία 26,5), χωρίζουν συχνότερα από άλλοτε αλλά όχι τόσο συχνά όσο οι Ευρωπαίοι συνομήλικόι τους, και καταλαμβάνουν την τελευταία θέση στην ελεύθερη συμβίωση και στα παιδιά εκτός γάμου (έχουμε το μικρότερο ποσοστό παιδιών εκτός γάμου, 4%, όταν λόγω χάρη στη Σουηδία το 55,3% των γεννήσεων είναι εκτός γάμου). Ομοίως, οι μονογονεϊκές οικογένειες είναι λίγες, αλλά με σαφέστατη τάση αύξησης - ήδη έχουμε ξεπεράσει σε ποσοστά την Ισπανία και την Πορτογαλία. Δεν γεννάμε (είμαστε, μετά την Ιταλία, ο πιο γερασμένος ευρωπαϊκός λαός), κυρίως, για οικονομικούς λόγους.

Η κρίση στην απασχόληση, που είναι κοινή για όλα τα ευρωπαϊκά κράτη, στη χώρα μας εκδηλώνεται κυρίως με τη δυσκολία να βρουν δουλειά οι νεο-εισερχόμενοι στην αγορά εργασίας (νέοι και γυναίκες). Αυτός είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους η ελληνική οικογένεια κρατά κοντά της τα παιδιά ακόμα και όταν αυτά ενηλικιώνονται. Για παράδειγμα, όλο

και περισσότεροι νέοι μεγαλύτερης ηλικίας, άνδρες (31 ετών) και γυναίκες (27 ετών), ζουν με τους γονείς τους. Επίσης, η Ελλάδα έχει το μικρότερο ποσοστό ηλικιωμένων που ζουν μόνοι. Συνήθως, οι ηλικιωμένοι απολαμβάνουν τη θαλπωρή της οικογένειας των παιδιών τους από τη στιγμή που είναι ανήμποροι να αυτοεξυπηρετηθούν. Είναι γνωστό ότι οι Έλληνες αποφεύγουν να βάζουν τους ηλικιωμένους γονείς τους σε ιδρύματα, όπως είναι τα γηροκομεία, και αναλαμβάνουν οι ίδιοι τη φροντίδα τους με τη βοήθεια εξειδικευμένου προσωπικού.



1. Σε τι διαφέρουν οι Έλληνες από τους περισσότερους Ευρωπαίους όσον αφορά στη δημιουργία οικογένειας;
2. Γιατί οι Έλληνες χαρακτηρίζονται ως ένας από τους πιο γερασμένους ευρωπαϊκούς λαούς;
3. Πώς σου φαίνεται το ότι οι νέοι στην Ελλάδα αργούν να φύγουν από το πατρικό τους σπίτι;
4. Η ελληνική οικογένεια μοιάζει με τις οικογένειες της χώρας όπου ζεις; Αν ναι, εντόπισε τις ομοιότητες. Αν όχι, προσδιόρισε τις διαφορές.

ΣΥΝΘΕΤΑ ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ -ΛΑΜΒΑΝΩ

(ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΩ, ΑΠΟΛΑΜΒΑΝΩ, ΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΩ, ΜΕΤΑΛΑΜΒΑΝΩ, ΠΑΡΑΛΑΜΒΑΝΩ, ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΩ, ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΩ, ΣΥΛΛΑΜΒΑΝΩ)

- Οι Έλληνες **αναλαμβάνουν** οι ίδιοι τη φροντίδα των ηλικιωμένων γονιών τους.
- Συνήθως, οι ηλικιωμένοι **απολαμβάνουν** τη θαλπωρή της οικογένειας των παιδιών τους.
- Οι Έλληνες **καταλαμβάνουν** την τελευταία θέση στην ελεύθερη συμβίωση και στα παιδιά εκτός γάμου.
- Την Κυριακή θα πάμε στην εκκλησία να **μεταλάβουμε**.
- Θα πας στο ταχυδρομείο να **παραλάβεις** το δέμα; Η προθεσμία λήγει αύριο.
- Το μενού **περιλαμβάνει** και γλυκό.
- Τρέχα να **προλάβεις** το λεωφορείο!
- Η αστυνομία κατάφερε να **συλλάβει** τον δραπέτη τρεις μέρες μετά την απόδρασή του.

Τα σύνθετα ρήματα σε -λαμβάνω σχηματίζουν ουσιαστικά σε -ληψη:

ανάληψη, κατάληψη, μετάληψη, περίληψη, πρόληψη, σύλληψη.

Εξαιρούνται τα απολαμβάνω (**απόλαυση**) και παραλαμβάνω (**παραλαβή**).

- Θα ήθελα να κάνω **ανάληψη** χιλίων διακοσίων ευρώ από τον λογαριασμό μου.
- Η **κατάληψη** του οχυρού μάς στοίχισε σαράντα οκτώ άνδρες.
- Στο τέλος της Θείας Λειτουργίας γίνεται η **μετάληψη** των πιστών.
- Μη μου λες όλες τις λεπτομέρειες, κάνε μου μια **περίληψη** μόνο.
- Η **πρόληψη** είναι η καλύτερη θεραπεία.
- Ο δράστης κατάφερε να αποδράσει δυο μέρες μετά τη **σύλληψή** του.
- Για την **παραλαβή** του δέματος χρειάζεται αστυνομική ταυτότητα.
- Το φαγητό είναι από τις μεγαλύτερες **απολαύσεις** της ζωής, έλεγε πάντα ο θείος Τάσος.



Βρες στο λεξικό τι σημαίνουν τα παραπάνω ουσιαστικά.

Πόσο άλλαξαν τα πράγματα;

Στην Ελλάδα το παραδοσιακό μοντέλο οικογένειας για πολλές δεκαετίες ήταν ένα: ο πατέρας εργαζόταν για να καλύψει όλες τις ανάγκες, και, συνεπώς, αποφάσιζε για όλα. Η μάνα, από την άλλη, γεννούσε και μεγάλωνε παιδιά, ακολουθώντας τις εντολές του πατέρα, και, τα παιδιά, αν δε συνέχιζαν τις σπουδές τους, εργάζονταν για να προσφέρουν και αυτά στο σπίτι. Τα χρόνια πέρασαν, ο κόσμος προόδευσε και μαζί του άλλαξαν και τα πράγματα. Η γυναίκα βγήκε στην αγορά εργασίας και απέκτησε λόγο στη διαχείριση των οικογενειακών υποθέσεων. Το ίδιο και τα παιδιά, που απέκτησαν ελευθερία κινήσεων και επιλογών. Άλλαξαν πολλά ακόμα. Στη γενιά των παππούδων μας οι γονείς έκαναν πολλά παιδιά, συχνά περισσότερα από πέντε. Πριν από 30 χρόνια, δεν ήταν σπάνιες οι οικογένειες με τρία ή και τέσσερα παιδιά. Αντίθετα, η γενιά μας σήμερα ζει με το πρότυπο του «ενός ή το πολύ δύο παιδιών, για να μην είναι μόνο του» και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις ζευγαριών που δεν τολμούν να αποκτήσουν παιδιά. Η συνηθέστερη αιτία; «Δεν βγαίνουν οικονομικά».

Από την άλλη φαίνεται ότι τα γονεϊκά στερεότυπα και οι αντιλήψεις περασμένων δεκαετιών δεν έχουν αλλάξει ακόμα στη συνείδηση των Ελλήνων. Οι άντρες θεωρούνται «οι κουβαλητές» και είναι υπεύθυνοι για την οικονομική ενίσχυση της οικογένειας. Έτσι, συχνά δεν



έχουν χρόνο να απολαύσουν τη χαρά της πατρότητας. Οι γυναίκες, από την άλλη, είναι σχεδόν εξολοκλήρου επιφορτισμένες με τη φροντίδα της οικογένειας (παιδιών, ηλικιωμένων, ασθενών).

Σε έρευνα που έγινε το 2004 από το «Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για την Βελτίωση των Συνθηκών Ζωής και Υγείας» σχετικά με τους ρόλους των δύο φύλων στην ανατροφή των παιδιών, βρέθηκε ότι η Ελληνίδα

εξακολουθεί να κατέχει τα πρωτεία στη φροντίδα του παιδιού, ενώ οι Έλληνες είναι λιγότερο έτοιμοι από τους υπόλοιπους Ευρωπαίους να αναλάβουν από κοινού την ευθύνη για την καθημερινή φροντίδα των παιδιών τους. Σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η φροντίδα των μωρών, το τάισμα, το ντύσιμο και το καθημερινό διάβασμα των παιδιών είναι υπόθεση και των δύο γονιών. Για παράδειγμα, στην έρευνα σε ερωτήσεις, όπως «Ποιος πρέπει να αλλάζει τις πάνες του μωρού;» ή «Ποιος πρέπει να βάζει τα παιδιά για ύπνο;» κ.λπ., μόνο το 30,8% των Ευρωπαίων που συμμετέχει στην έρευνα απαντά ότι είναι υπόθεση της μητέρας. Στη χώρα μας το ποσοστό αυτό εκτινάσσεται στο 50,8%. Βέβαια, οι Έλληνες μπαμπάδες, κυρίως όσοι είναι μέχρι 50 ετών, ασχολούνται με τα παιδιά τους, άλλοι περισσότερο άλλοι λιγότερο, καθώς και με τις δουλειές του σπιτιού. Η μεγάλη ανατροπή καταγράφεται στους Έλληνες διαζευγμένους και χήρους πατέρες, οι οποίοι ασχολούνται περισσότερο με τα παιδιά τους, ιδιαίτερα, οι νέοι σε ηλικία και οι διαζευγμένοι, ενώ κάνουν και χρήση των γονικών αδειών και των προνομίων που τους δίνει ο νόμος.



1. Ποια είναι τα «γονεϊκά στερεότυπα περασμένων δεκαετιών»;
2. Τι σημαίνει για μια γυναίκα να εργάζεται και να είναι απόλυτα υπεύθυνη για τη φροντίδα των παιδιών;
3. Πώς μπορεί να βοηθήσει το κράτος ένα ζευγάρι στην ανατροφή των παιδιών, όταν εργάζονται και οι δύο γονείς;

- Στη **γενιά** των παππούδων μας οι γονείς έκαναν πολλά παιδιά, συχνά περισσότερα από πέντε.
- Οι Ινδιάνοι διδάσκουν στα παιδιά τους ότι το χώμα που πατούν έχει γίνει από τις στάχτες των **προγόνων** τους.
- Κληροδότησε στους **απογόνους** του μία αμύθητη περιουσία.
- Σήμερα δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις ζευγαριών που δεν τολμούν να **αποκτήσουν** παιδιά.
- Έτσι, συχνά δεν έχουν χρόνο να απολαύσουν τη χαρά της **πατρότητας**.
- Την ανατροφή **των ανήλικων παιδιών** ανέλαβε η γιαγιά τους.
- Στις περισσότερες ευρωπαϊκές οικογένειες οι γονείς μεγαλώνουν τα παιδιά ως την **ενηλικίωσή** τους και έπειτα τα αφήνουν ελεύθερα να ακολουθήσουν τις επιλογές τους.
- Η επιλογή συντρόφου είναι σημαντική απόφαση για έναν **ενήλικα**.
- Σήμερα οι νέοι επιλέγουν ελεύθερα τον **σύντροφο της ζωής** τους.

γενιά

σύντροφος της ζωής μου

ενηλικίωση, ενηλικιώνομαι

ανήλικος, ενήλικας/ενήλικος, ηλικιωμένος

αποκτώ παιδιά

πρόγονος, απόγονος

πατρότητα, μητρότητα

Δεσμοί αγάπης...

A. Κάθε οικογένεια καμαρώνει για τα παιδιά της: για τις σπουδές, την επαγγελματική τους αποκατάσταση, την πρόδοό τους. Η μεγαλύτερη ευτυχία για τον γονιό είναι να βλέπει τα παιδιά του ευτυχισμένα και να μπορούν να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της ζωής και της εποχής. Για τον Περικλή και την Τζένη, ζευγάρι 65 και 62 ετών, ο μεγάλος καημός παραμένει ο ευτυχισμένος γάμος του γιου τους, του τριανταδυάχρονου Κώστα.



«Θα είναι η απόλυτη ολοκλήρωσή μας, αλλά θα γίνει όταν θα έρθει η ώρα. Προβλήματα δεν είχαμε ποτέ. Μικροκαβγαδάκια μόνο, όπως έχουν όλες οι οικογένειες, αλλά ποτέ κάτι σοβαρό. Οι εφηβικές επαναστάσεις του Κώστα ήταν πολύ ήπιες. Έτσι κι αλλιώς, τις αποφάσεις στο σπίτι πάντα τις παίρναμε όλοι μαζί. Μαζευόμασταν και συζητούσαμε για να βρούμε λύσεις. Η συνεννόηση είναι πολύ σημαντική σε κάθε σχέση».

«Η συμβίωση με τους γονείς μου είναι εξαιρετική. Μου αρέσει που ζω μαζί τους, δεν έχω κανένα πρόβλημα. Άλλωστε, νομίζω ότι η σωστή λειτουργία μιας οικογένειας βασίζεται κυρίως στην εμπιστοσύνη. Και οι γονείς μου πάντα μου έδειχναν εμπιστοσύνη.»



1. Διαβάζοντας τις δηλώσεις του Περικλή, της Τζένης και του Κώστα, τι νομίζεις ότι κάνει αρμονική τη συμβίωσή τους;

B. Τι γίνεται όταν τελειώνει η αγάπη; «*Τα παιδιά την πληρώνουν στο τέλος*», παραδέχεται ο 49χρονος Μιχάλης, λογιστής, πατέρας της 15χρονης Κασσάνδρας και του 9χρονου Σταύρου. Μετά το διαζύγιο, τα παιδιά συνήθως τα παίρνει η μητέρα, αλλά και η παρουσία του πατέρα στη ζωή των παιδιών είναι πολύ σημαντική. Τα πρώτα χρόνια του χωρισμού ο Μιχάλης κράτησε αποστάσεις από τα παιδιά εξαιτίας των προβλημάτων που είχε με την πρώην σύζυγό του. Η μεγάλη στροφή, όμως, έγινε, όταν για κάποιο διάστημα χρειάστηκε να μείνουν τα παιδιά μαζί του.



«*Τότε συνειδητοποίησα ότι υπήρξαν πράγματα που μου είχαν λείψει πάρα πολύ και νομίζω ότι λείπουν σε όλους τους χωρισμένους γονείς. Είχα χάσει μικρές καθημερινές χαρές: τα γενέθλιά τους, τις γυμναστικές τους επιδείξεις αλλά και το ντάντεμα, τη φροντίδα τους. Το μεγαλείο είναι να τα βλέπεις να μεγαλώνουν. Γι' αυτό συνειδητοποίησα ότι οι χωρισμένοι γονείς πρέπει να προσπαθούν να έχουν μία πολιτισμένη σχέση, να παραμερίζουν τις διαφορές τους για χάρη των παιδιών τους. Δεν είναι κάτι δύσκολο. Όταν βλέπεις τα χαμόγελα των παιδιών να ανθίζουν, όλα εξομαλύνονται. Το να στρέφεις τα παιδιά εναντίον του πρώην συζυγού είναι καταστροφικό και δεν κερδίζεις τίποτα στο τέλος*».



1. Τι έκανε τον Μιχάλη να αλλάξει και να αρχίσει και πάλι να ασχολείται με τα παιδιά του;
2. Ποια είναι η άποψή σου για τη συμβουλή που δίνει στους χωρισμένους γονείς;

Γ. Στην είσοδο της πολυκατοικίας τους υπάρχει μία πινακίδα: «Οι πολύτεκνοι παρακαλούνται να μην κάνουν φασαρία». Για να μην εξαγριώνονται, λοιπόν, οι γείτονες, το σπίτι του Παναγιώτη και της Λουκίας μοιάζει με στρατώνα. Υπάρχουν κανόνες στους οποίους και τα επτά παιδιά, ηλικίας τριών έως είκοσι ετών, πρέπει να υπακούουν, προκειμένου να εξασφαλιστεί η τάξη και η ηρεμία στο σπίτι! Η Λουκία λέει:



«Σ' αυτό το σπίτι δεν υπάρχει περίπτωση να πλήξεις, να βαρεθείς. Συχνά επικρατεί ένα μικρό χάος, και υπάρχουν και φορές που πρέπει να κάνεις τον θηριοδασαστή για να επιβληθεί η τάξη. Δυστυχώς, τα οικονομικά μας δε μας επιτρέπουν να αποκτήσουμε ένα σπίτι κατάλληλο για εννιά άτομα και γι' αυτό, συχνά, πρέπει να υψώνεις τη φωνή, όταν τα παιδιά χάνουν τον έλεγχο. Άλλες φορές πάλι, τα παιδιά βρίσκουν κώδικες επικοινωνίας και λύνουν τις διαφορές τους μόνα τους. Έπειτα, καταλαβαίνουν πόσο δύσκολο είναι για μένα και τον πατέρα τους να εργαζόμαστε και να φροντίζουμε και το νοικοκυριό, και έτσι τα μεγαλύτερα έχουν αναλάβει κάποιες υποχρεώσεις στο σπίτι. Πάντως, παίρνουμε τόση δύναμη από τα παιδιά μας, που μπορούμε να αντιμετωπίσουμε κάθε δυσκολία!»



1. Ποιες δυσκολίες νομίζεις ότι αντιμετωπίζει μία πολύτεκνη οικογένεια;
2. Πιστεύεις ότι θα έπρεπε το κράτος να βοηθά τις πολύτεκνες οικογένειες και, αν ναι, με ποιους τρόπους;

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΣΕ -ΤΗΣ

- Υπάρχουν, βέβαια, και φορές που πρέπει να κάνεις τον **θηριοδαμαστή** για να επιβληθεί η τάξη.
- **Προπονητής** της Ελλάδας, όταν κατέκτησε το Ευρωπαϊκό Κύπελλο το 2004, ήταν ο Γερμανός Ρεχάγκελ.
- Το έγγραφο που ψάχνετε βρίσκεται στον φορητό **υπολογιστή** μου.

Τα ουσιαστικά σε **-τής** παράγονται από ρήματα.

Δηλώνουν:

- πρόσωπα που πραγματοποιούν την ενέργεια του ρήματος,
- συσκευές που πραγματοποιούν την ενέργεια του ρήματος.

μετασχηματιστής	σκοπευτής	επενδυτής
προπονητής	ασφαλιστής	θηριοδαμαστής
θεραπευτής	ψυχαναλυτής	μετρητής
φορτιστής	υπολογιστής	βουλευτής

Ποιος ή τι;



Ξέρεις τι σημαίνουν οι παραπάνω λέξεις;

Ποιες απαντούν στην ερώτηση **ποιος**; και ποιες στην ερώτηση **τι**;

-ω

→

-τής

αναλύω
επενδύω
σκοπεύω
θεραπεύω

αναλυτής
επενδυτής
σκοπευτής
θεραπευτής

-ώ

→

-ητής

προπονώ
μετρώ
νικώ

προπονητής
μετρητής
νικητής

-ίζω

→

-ιστής

ασφαλίζω
μετασχηματίζω
φορτίζω
υπολογίζω

ασφαλιστής
μετασχηματιστής
φορτιστής
υπολογιστής

-άζω

→

-αστής

δαμάζω
παρουσιάζω
θαυμάζω

δαμαστής
παρουσιαστής
θαυμαστής

◆ Προσοχή! Αυτα τα ουσιαστικά σε **-τής** τονίζονται πάντα στη λήγουσα.

Τα έμφυχα ουσιαστικά σε **-τής** σχηματίζουν θηλυκά σε **-τρια**: μαθήτρια, φοιτήτρια, καθηγήτρια, θεραπεύτρια, προπονήτρια, ασφαλίτρια, παρουσιάστρια, θαυμάστρια.

Εξαιρούνται τα: η δικαστής (και η δικαστίνα), η βουλευτής (και η βουλευτίνα).

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΣΕ -ΤΗΡΑΣ

- Η Καίτη έχασε τον **αναπητέρα** που της δώρισε ο άντρας της.
- Ο καινούριος μας μαθητής είναι **φωστήρας**. Ξέρει πολλά πράγματα για την ηλικία του!
- Πρέπει να πάω το αυτοκίνητό μου στον μηχανικό για να αλλάξει τον **κινητήρα**.

Όπως τα ουσιαστικά σε **-τής**, έτσι και τα ουσιαστικά σε **-τήρας** παράγονται από ρήματα και δηλώνουν όργανα, εργαλεία και αντικείμενα που βοηθούν να πραγματοποιείται η ενέργεια του ρήματος.

- Ο **αναπνευστήρας** μας βοηθάει να αναπνέουμε μέσα στη θάλασσα.
- Ο **ανεμιστήρας** με την κίνησή του στέλνει δροσερό αέρα.
- Ο **αναπητήρας** ανάβει φωτιά.
- Ο **συνδετήρας** συνδέει χαρτιά.
- Ο **πυροσβεστήρας** σβήνει τη φωτιά ρίχνοντας αφρό.
- Ο **κινητήρας** κινεί τη μηχανή ενός αυτοκινήτου.
- Ο **οδοστρωτήρας** στρώνει τον δρόμο με άσφαλο.

Σπανιότερα τα ουσιαστικά αυτά δηλώνουν πρόσωπα (**μαιευτήρας, κλητήρας, φωστήρας, σωτήρας**).

Η ιστορία της Γιορτής της Μητέρας

Στην αρχαία Ελλάδα υπήρχε γιορτή προς τιμή της μητρότητας. Επρόκειτο για γιορτή της άνοιξης στην οποία λατρευόταν η Γαία, η μητέρα Γη, μητέρα όλων των θεών και των ανθρώπων. Αργότερα, τη λατρεία της Γαίας αντικατέστησε η λατρεία της κόρης της, Ρέας, που ήταν η σύζυγος του Κρόνου, η μητέρα του Δία και θεά της γονιμότητας.

Μία νεότερη εκδοχή του εορτασμού της μητρότητας συναντούμε στην Αγγλία του 1600. Την τέταρτη Κυριακή της Σαρακοστής γιορταζόταν η αποκαλούμενη "Mothering Sunday" προς τιμή όλων των μητέρων της Αγγλίας. Την ημέρα αυτή, οι υπηρέτες που έμεναν στα σπίτια των αφεντικών τους έπαιρναν άδεια για να επιστρέψουν στα σπίτια τους και να περάσουν την ημέρα με τις μητέρες τους.



Όταν ο Χριστιανισμός εξαπλώθηκε στην Ευρώπη, η γιορτή μετατράπηκε σε γιορτή προς τιμή της «Μητέρας Εκκλησίας». Με τον καιρό, ωστόσο, οι δύο έννοιες συγχωρεύτηκαν, και ο κόσμος τιμούσε ταυτόχρονα την μητέρα και την Εκκλησία. Τα δώρα που προσφέρονταν παραδοσιακά ήταν τα λουλούδια, τα φυτά ή οι σοκολάτες.

Η δεύτερη Κυριακή του Μάη, που καθιερώθηκε ως εθνική Γιορτή της Μητέρας στις ΗΠΑ, οφείλεται στην έμπνευση μιας γυναί-

κας από τη Φιλαδέλφεια, της Άννας Τζάρβις. Η Άννα Τζάρβις, θέλοντας να τιμήσει τη μνήμη της μητέρας της, ξεκίνησε το 1907 μια εκστρατεία για να καθιερωθεί μια επίσημη γιορτή της Μητέρας. Η προσπάθειά της είχε απήχηση, με αποτέλεσμα το 1914 να οριστεί, με προεδρικό διάταγμα, η δεύτερη Κυριακή του Μάη ως Ημέρα της Μητέρας για τις ΗΠΑ.

Αν και πολλές χώρες έχουν δικές τους ημερομηνίες για τη Γιορτή της Μητέρας, όπως και δικούς τους λόγους για να γιορτάζουν μια τέτοια μέρα, η δεύτερη Κυριακή του Μάη έχει επικρατήσει διεθνώς. Έτσι, πολλές ευρωπαϊκές χώρες, ανάμεσά τους και η Ελλάδα, γιορτάζει τη Γιορτή της Μητέρας την ημέρα αυτή. Η Γιορτή της Μητέρας, βέβαια, έχει χάσει τον παραδοσιακό της χαρακτήρα. Παρόλο που η γιορτή αυτή καθιερώθηκε για να γιορτάζεται η μητρότητα ως έννοια, αποτέλεσε μιας πρώτης τάξης ευκαιρία να δείξει κανείς την αγάπη του για τη δική του μητέρα. Σύντομα το εμπόριο και η διαφήμιση ανακάλυψαν μια νέα πηγή εσόδων, και, έτσι, τα πρώτα συμβολικά λουλούδια της γιορτής έγιναν γρήγορα ανθοδέσμες και γλάστρες. Σήμερα η γιορτή της μητέρας είναι η πιο εμπορική γιορτή για λουλούδια, γλάστρες και εποχιακά φυτά διεθνώς, με εξαίρεση τη γιορτή των Χριστουγέννων. Μάλιστα, σύμφωνα με έρευνες, η Γιορτή της Μητέρας κατέχει τα τελευταία χρόνια μερίδιο 26% στο σύνολο των ετήσιων πωλήσεων λουλουδιών και φυτών που γίνονται κατά την διάρκεια των διάφορων γιορτών.



1. Τι άποψη έχεις για τον τρόπο με τον οποίο γιορτάζεται σήμερα η Γιορτή της Μητέρας;
2. Ποιο δώρο νομίζεις ότι θα εκτιμούσε περισσότερο μία μητέρα για αυτή την ημέρα;

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΣΕ -ΕΙΑ, -ΙΑ

- Τη λατρεία της Γαίας αντικατέστησε η λατρεία της κόρης της, Ρέας.
- Το 1907 ξεκίνησε μια εκστρατεία για να καθιερωθεί μια επίσημη γιορτή της Μητέρας.
- Η προσπάθειά της είχε απήχηση.
- Αν και πολλές χώρες έχουν δικές τους ημερομηνίες για τη Γιορτή της Μητέρας, η δεύτερη Κυριακή του Μάη έχει επικρατήσει διεθνώς.

◆ Προσοχή στην ορθογραφία!

Για την ορθογραφία των λέξεων αυτών παίρνουμε υπόψη μας καταρχήν πού τονίζεται η λέξη: Όταν η λέξη τονίζεται στην τρίτη συλλαβή από το τέλος (εία), γράφεται πάντα με **-ει-** (π.χ. *διάρκεια, ακρίβεια, συνέχεια*).

Όταν, όμως η λέξη τονίζεται στη δεύτερη συλλαβή από το τέλος (*-εία, -ία*) υπάρχουν δύο πιθανότητες:

- Γράφεται με **-ει-**, όταν προέρχεται από ρήμα σε **-εύω**.
- Γράφεται με **-ι-** σε όλες τις άλλες περιπτώσεις (π.χ. όταν προέρχεται από ρήμα σε **-ώ** αλλά όχι μόνο)

-εύω	→	- <u>εία</u>
λατρεύω		λατρεία
ληστεύω		ληστεία
πορεύομαι		πορεία
φυτεύω		φυτεία
μαγεύω		μαγεία

-ώ	→	- <u>ία</u>
(ο)μιλώ		ομιλία
λειτουργώ		λειτουργία
προσδοκώ		προσδοκία
επιθυμώ		επιθυμία
δυστυχώ		δυστυχία
αδικώ		αδικία

ΑΛΛΑ ΚΑΙ

ημερομηνία πρωτοβουλία αμφιβολία συναυλία

- ◆ Εξαίρεση αποτελεί το *εταιρεία*.

Μια διαφορετική οικογένεια!



Η Ελένη μεγαλώνει τον γιο της, τον εντεκάχρονο Γιώργο, μόνη της. Παρόλο που ο μικρός δεν έχει χάσει την επαφή με τον πατέρα του, η ίδια σηκώνει όλο το βάρος της ανατροφής του. Ωστόσο, οι δυσκολίες που αντιμετώπισε τη δυνάμωσαν τόσο που, παρά τις αντίξοες συνθήκες, λέει με θάρρος πως, αν το άντεχε οικονομικά, θα έκανε και δεύτερο παιδί!

Σαν την Ελένη, σήμερα στην Ελλάδα μεγαλώνουν μόνες τα παιδιά τους περισσότερες από 155.000 γυναίκες! «Αυτός ο τύπος οικογένειας που ονομάζουμε μονογονεϊκός, όπου ο γονέας που μένει με το παιδί στη συντριπτική πλειονότητα είναι η γυναίκα, παρουσιάζει αύξηση στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, σύμφωνα με τις έρευνες», σημειώνει η κ. Βάσω Αρτινοπούλου, καθηγήτρια Εγκληματολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και πρόεδρος του Κέντρου για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ). «Αρχίζει, δηλαδή, και στη χώρα μας να αναπτύσσεται ένας νέος τύπος οικογένειας, ο οποίος συνυπάρχει με τον παραδοσιακό γάμο». Σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας ελληνικής έρευνας για τις μονογονεϊκές οικογένειες, από το 1998, όταν οι γεννήσεις εκτός γάμου άγγιζαν το 3,8% των συνολικών γεννήσεων, μέχρι σήμερα, το ποσοστό έχει αυξηθεί τουλάχιστον κατά μία ποσοστιαία μονάδα.

Οι άγαμες μητέρες καταλήγουν στην απόφαση να μεγαλώσουν μόνες τους ένα παιδί είτε για προσωπικούς λόγους είτε γιατί το βιολογικό ρολόι αρχίζει να χτυπά επικίνδυνα. Όμως οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν είναι μεγάλες. Πολλές φορές το συγγενικό περιβάλλον της μητέρας δε στηρίζει την επιλογή της. Παρά τις αλλαγές στη νοοτροπία του Έλληνα, φαίνεται ότι τόσο ο κοινωνικός όσο και ο οικογενειακός περίγυρος δεν αποδέχονται εύκολα την

ανατροφή ενός παιδιού εκτός γάμου. Η κοινωνική τάξη και ο τόπος διαμονής παίζουν καταλυτικό ρόλο στην εμφάνιση ή όχι «ρατσιστικών» συμπεριφορών απέναντι στις άγαμες μητέρες. Παρά το γεγονός ότι η ελληνική κοινωνία έχει εκσυγχρονιστεί τα τελευταία χρόνια, όπως σημειώνει η Γενική Γραμματέας Ισότητας κ. Έφη Μπέκου, «τα στερεότυπα παραμένουν ακόμη ισχυρά και σε κάποιες περιπτώσεις παίρνουν ρατσιστικές διαστάσεις προς τις άγαμες μητέρες».



Περισσότερες από οκτώ στις δέκα άγαμες μητέρες ζουν μόνες με τα παιδιά τους, σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας, της δόκτορος Μαράτου-Αλιμπράντη. Σύμφωνα με την έρευνα, το 50% αυτών εργάζεται. Εντούτοις, οι περισσότερες από αυτές συχνά μένουν άνεργες σε ορισμένες φάσεις της ζωής τους. Σε κάθε περίπτωση πάντως, τα εισοδήματα των γυναικών που μεγαλώνουν μόνες το παιδί τους είναι τόσο χαμηλά, που υποχρεώνουν τις δύο στις δέκα να ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας. «Στη συντριπτική τους πλειονότητα οι άγαμες μητέρες μένουν άνεργες μέχρι να γίνει το παιδί ενός έτους. Αλλά και στη συνέχεια,

κάνουν δουλειές του ποδαριού, κάτω από άσχημες συνθήκες. Όσο για ασφάλιση, ούτε λόγος να γίνεται», σημειώνει η κ. Μαρία Λάζου, πρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου Μονογονεϊκών Οικογενειών.

Όμως, η ανάγκη οπλίζει με θάρρος και δύναμη, και η Ελένη δεν ντράπηκε να κάνει όποια δουλειά μπορούσε να βρει, προκειμένου να μεγαλώσει το παιδί της. «Υπήρξαν φορές που δεν είχα χρήματα για να του πάρω πάνες. Όλες τις δουλειές τις έκανα. Και διαφημιστικά φυλλάδια μοίρασα και σπίτια καθάρισα και ρούχα αθλητικής ομάδας έπλυνα. Πέρασα και περιόδους στο ταμείο ανεργίας, στις ουρές για το ελάχιστο επίδομα της Πρόνοιας, όμως, όταν έχω χρήματα για να ζήσουμε και οι δύο, και κυρίως ο μικρός, δεν με φοβίζει τίποτα».



1. Ποιοι είναι οι λόγοι που έχουν οδηγήσει στην αύξηση των γεννήσεων εκτός γάμου στην Ελλάδα;
2. Πώς αντιμετωπίζει ο κοινωνικός περίγυρος τις άγαμες μητέρες στην Ελλάδα;
3. Για ποιους λόγους νομίζεις ότι οι ανύπαντρες μητέρες δυσκολεύονται στο να βρουν μια σταθερή θέση εργασίας;

Μέτρα για τις ανύπαντρες μητέρες

«Η κοινωνική πρόνοια στην Ελλάδα δεν είναι πολύ ανεπτυγμένη», όπως σημειώνει στην έρευνά της η κ. Λ. Μαράτου - Αλιμπράντη. Η Πολιτεία αναγνωρίζει με αργά βήματα τη νέα μορφή οικογένειας (μονογονεϊκή). Διατάξεις και ρυθμίσεις που αφορούν άγαμες μητέρες έχουν αρχίσει να ισχύουν από το 1997. Η Πολιτεία, στο πλαίσιο της προστασίας των μητέρων αυτών, τους χορηγεί ορισμένα – πενιχρά – χρηματικά επιδόματα ή τους παρέχει τη δυνατότητα να απουσιάσουν από την εργασία τους για έξι μήνες μετά τη γέννηση του παιδιού αντί για τους τρεισήμισι μήνες που ισχύει για τις υπόλοιπες. Επίσης, τα παιδιά άγαμων μητέρων εγγράφονται κατά προτεραιότητα στους κρατικούς παιδικούς σταθμούς, εφόσον η μητέρα εργάζεται.

Και τι γίνεται με τα δικαιώματα του παιδιού; Σύμφωνα με το Οικογενειακό Δίκαιο στην Ελλάδα, εφόσον ένα παιδί εκτός γάμου αναγνωριστεί από τον πατέρα του, εκουσίως ή με δικαστική απόφαση, αποκτά κληρονομικά και ασφαλιστικά δικαιώματα και λαμβάνει διατροφή από τον πατέρα του. *«Αυτή η ρύθμιση καταργεί το κοινωνικό στίγμα¹ του εξώγαμου για το παιδί και της άγαμης μητέρας για τη μητέρα»*, σημειώνει η κ. Έφη Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη, καθηγήτρια Οικογενειακού Δικαίου στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.



1. Βρίσκεις ικανοποιητικά τα μέτρα που παίρνει η ελληνική Πολιτεία για τις γυναίκες αυτές; Τι άλλο θα μπορούσε να γίνει για να βελτιωθεί η θέση τους;
2. Τι προβλέπει το Οικογενειακό Δίκαιο για τα παιδιά που γεννιούνται εκτός γάμου;
3. Πόσο διαδεδομένο φαινόμενο είναι οι μονογονεϊκές οικογένειες στη χώρα όπου ζεις; Πώς αντιμετωπίζονται αυτές οι οικογένειες από το κράτος και την κοινωνία;

¹ στίγμα: ο,τιδήποτε προκαλεί ντροπή ή κοινωνικά σχόλια



- Η **κοινωνική πρόνοια** στην Ελλάδα δεν είναι πολύ ανεπτυγμένη.
- **Διατάξεις και ρυθμίσεις** που αφορούν άγαμες μητέρες έχουν αρχίσει να ισχύουν από το 1997.
- Η Πολιτεία, στο πλαίσιο της προστασίας των μητέρων αυτών, τους χορηγεί ορισμένα – πενιχρά – χρηματικά επιδόματα.
- Σύμφωνα με το **Οικογενειακό Δίκαιο** στην Ελλάδα, εφόσον ένα παιδί εκτός γάμου αναγνωριστεί από τον πατέρα του, αποκτά **κληρονομικά και ασφαλιστικά δικαιώματα** και λαμβάνει διατροφή από τον πατέρα του.
- Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία προβλέπεται η καταβολή επιδόματος στις ανύπαντρες μητέρες.
- Το κράτος λαμβάνει μέριμνα για τα κακοποιημένα παιδιά.
- Ο θεσμός της οικογένειας προστατεύεται από το κράτος πρόνοιας.

η ισχύουσα νομοθεσία, οι διατάξεις του νόμου
προβλέπεται η καταβολή/ χορήγηση επιδόματος,
καταβάλλω/χορηγώ επίδομα
λαμβάνονται μέτρα, λαμβάνεται μέριμνα

γίνονται ρυθμίσεις για...

κράτος πρόνοιας, κοινωνική πρόνοια, πλαίσιο προστασίας,
κοινωνική ασφάλιση, ασφαλιστικά δικαιώματα
ταμείο ανεργίας, επίδομα ανεργίας
ο θεσμός της οικογένειας

το Οικογενειακό Δίκαιο

πληρώνω διατροφή

κληρονομικά δικαιώματα, κληρονομώ/κληροδοτώ